



אז מה מטרת ואמצעי הטיפול המוטורי במצבי אוטיזם?
או איך מודל ה Fword מתווה את תוכנית הטיפול בפיזיותרפיה במצבי אוטיזם?
מאת: ענת להב

הטיפול המוטורי בכלל ובפרט הטיפול הפיזיותרפי מהווה חלק מסל מענים גדול שהמשפחה יכולה לבחור בו וממנו לתמיכה בהתפתחות הילד עם אבחנת אוטיזם או בבוגר עם אוטיזם.
כפי שצויין בפרסומים רבים, לאחוז גבוה מאוד מהילדים והבוגרים האוטיסטים יש קושי מוטורי (להרחבה- להפנות לדף של גיל). קושי זה משפיע על השגת תפקודים, השתתפות בכושר ופעילויות פנאי חברתיות מוטוריות, יציבה, הליכה ועוד. על אף שהמנגנונים העומדים ביסוד עדיין אינם ברורים לגמרי, מתבהרת תמונה לפיה ההגבלות המוטוריות הינן חלק בלתי נפרד מהשונות הנירולוגית המאפיינת אוטיזם. בהתאם לכך ישנם בשנים האחרונות יותר ויותר מודעות ופנייה למענה מוטורי כחלק מסל המענים הרחב המוצע.
בשנת 2011 קרא פרופ' פטר רוזנבאום מה-CanChild למטפלים ולמשפחות להצטרף אליו לקו המחשבה והפעולה, והציג את מילות ה- F. בעברית הן תורגמו על ידי קרן אלרגן ל"מילים החביבות עלי" (World CP posters, n.d). מדובר במודל המציג את התפיסה שלפי רוזנבאום וקבוצת החוקרים והמשפחות שפיתחו אותו מהווה הסתכלות הוליסטית ומטיבה עבור הילדים
(<https://www.canchild.ca/en/research-in-practice/f-words-in-childhood-disability>).

המודל קורא להחזיק בחשיבות שווה שישה אלמנטים המיוצגים במילים המתחילות באות F:

1. כיף- מה גורם לי לכיף, איך אני מקדם סיטואציות של כיף בחיי היום יום של ילד עם מגבלות בתפקוד.
2. חברים- מי החברים שלי? איך אנו כהורים ומטפלים תומכים ומאפשרים הזדמנויות ליצירת קשרי חברות ותמיכה היום ובעתיד.
3. כושר- איך אני יכול להיות כושר? הכושר הגופני בריא וחשוב לכולם. איזו פעילות מתאימה לי?
4. משפחה- הם המעגל הקרוב ביותר אלי. האם אתם משתפים, מקשיבים ותומכים בהם מספיק?
5. תפקוד- פחות משנה איך אני עושה דברים ויותר משנה מה- מה אני עושה, והאם המענה שאתם נותנים תומך בי בהרחבת מגוון הדברים שאני יכול לעשות בעצמי.
6. עתיד- מה המטרות שלי לטווח קצר ואיך הן מתכתבות עם תפיסת הבוגר שאתם מאחלים לי להיות? האם המטרות תומכות בתפקודים הקוגניטיביים, הרגשיים, והפיזיקליים הנחוצים לי בבגרותי?

מודל F word קורא למשפחות ולנותני השירות לאנשים עם מוגבלות להכיר בצרכים האוניברסליים של אוכלוסייה זו. עלינו לשאוף לתמוך בילד עם מגבלה בתפקודו כך יוכל לחיות את ילדותו בסביבה התרבותית של

המתאימה למשפחתו, עם חוויות של כיף וחברים לצד תמיכה בקידום התפקוד ופעילות כושר. המודל מכוון לעשייה יומיומית בהווה הילד ומשפחתו ביחד עם ראייה של העתיד והצרכים שהוא יביא איתו. עבורינו המטפלים, ה F WORD שולח לחשיבה ודיוק המענה מול המשפחות, מתוך קריאה לראות במשפחה פרטנר שווה לתהליך, כשהמשפחה מביאה את הכרותם המעמיקה עם הילד - המומחיות שלהם, ואנו המטפלות את המומחיות המקצועית- כל אחת בתחומה. כולנו, משפחות ומטפלים, צריכים לפי קריאתו של רזנבאום לתמוך בקידום מקביל של כל אחת מהמילים. מי ייתן ונצליח.

מקורות:

World CP posters (n.d). CanChild.

<http://cpnet.canchild.ca/en/resources/280-world-cp-day-posters>